

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Інститут міжнародних студій Вроцлавського університету
Центр міжнародної безпеки та партнерства
Департамент міжнародної технічної допомоги та
міжнародного співробітництва Львівської ОДА

УКРАЇНА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ

**Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції**

**23-24 травня
2017 року
м. Львів**

**УКРАЇНА В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ
СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ**

Міжнародна науково-практична конференція
23–24 травня 2017 року

Львів – 2017

Україна в умовах трансформації міжнародної системи безпеки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (Львів, 23–24 травня 2017 р.) / Упорядники: Мальський М.З., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2017. – 134 с.

У збірнику вміщені тези виступів учасників конференції. За зміст, оприлюднені факти та поданий цифровий та статистичний матеріал відповідальність несуть автори.

UKRAINE AND TRANSFORMATION OF INTERNATIONAL SECURITY SYSTEM

International Scientific Conference
May 23–24, 2017

Lviv - 2017

порядок отримання грошової допомоги, вироблення посвідчень внутрішньо переміщених осіб та систему пільг цій категорії людей.

Більше того, в умовах продовження бойових дій на сході, Україна перебуває на останній стадії затвердження безвізового режиму з Європейським Союзом. Це є прямим доказом не тільки формального виконання численних критеріїв Плану дій щодо лібералізації з ЄС візового режиму, але й практичної його реалізації, зокрема у сфері безпеки кордонів та високих стандартів дотримання прав людини.

Перелічені аргументи доводять вдалі кроки України у формуванні механізмів захисту вимушених переселенців згідно з критеріями Керівних принципів 1998 р. Це доводить той факт, що держава не усувається від допомоги такій категорії населення у дуже не простий час і прагне це робити згідно норм та принципів сучасного міжнародного права.

Сергій Бєлай

*доктор наук з державного управління,
старший науковий співробітник*

Сергій Годлевський

Національна академія

Національної гвардії України

УРАХУВАННЯ ДОСВІДУ ЖАНДАРМЕРІЇ ФРАНЦІЇ ТА РУМУНІЇ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННИХ ФУНКЦІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Наразі в Україні відбувається реформування і становлення сектору безпеки і оборони та його важливої складової – системи правоохоронних органів та формувань. Події останніх років змусили докорінно змінити роль і місце Національної гвардії України (НГУ) в секторі безпеки і оборони. Поряд з розширенням правоохоронних функцій, великого значення у діяльності новоствореної структури набули суто військові функції. Щоб бути спроможною виконувати широкий перелік військових завдань в зоні АТО, було значно посилено бойовий потенціал гвардії, відновлені частини і з'єднання оперативного призначення. Значне

посилення бойового потенціалу НГУ за окремими показниками можливостей наблизило її до Збройних Сил України.

Враховуючи, що НГУ займає проміжне становище між правоохоронними органами та військовими силами України, здійснює як правоохоронні, так і військові функції, є підстави стверджувати про унікальність цього військово-правоохоронного формування.

Якщо з місцем і роллю НГУ як саме військового формування держави все більш-менш зрозуміло, то з реалізацією правоохоронних функцій виникає низка невирішених питань. Наприклад: чи вистачає повноважень та можливостей у НГУ для реалізації покладених Законом про НГУ правоохоронних функцій?

У будь-якій державі правоохоронна система умовно може бути розділена на «поліцію» і «жандармерію». «Поліція» призначена для боротьби з загальнокримінальною злочинністю (включаючи замах на приватну власність), «жандармерія» – для боротьби з масовими заворушеннями (у всіх сенсах, включаючи замах на конституційні основи і соціальну стабільність). Співвідношення між «поліцією» і «жандармерією» – це, власне, основна характеристика державної політики в цій сфері.

З європейського досвіду, таке розмежування можливо проводити таким чином:

1) за територіальним принципом: поліція у великих населених пунктах, гвардія – у позаміській зоні. Обидві структури входять до складу МВС. Такий підхід вимагає, щоб НГУ мала повністю весь перелік повноважень. В умовах України такий підхід є не доцільним через історичні передумови створення гвардії на базі внутрішніх військ МВС перш за все як військового формування з правоохоронними функціями на відміну від поліцейських воєнізованих формувань Європи;

2) розподіл сфер та керівних ролей за існуючими в законодавстві адміністративно-правовими режимами: звичайної обстановки мирного часу; надзвичайної ситуації мирного часу, антитерористичної операції мирного часу; правового режиму надзвичайного та воєнного стану.

Другий варіант вбачається більш прийнятним з огляду на внутрішньополітичну та економічну ситуацію в державі, що

вимагає мати у розпорядженні влади підготовлену мобільну силову структуру, здатну швидко відновити правопорядок і соціальну стабільність, в тому числі і в декількох регіонах країни одночасно.

Показовим є досвід Румунії, пострадянської країни, де війська внутрішньої безпеки (подібні до радянських внутрішніх військ) були реформовані з використанням радницької допомоги французів.

Статус Румунської жандармерії – поліцейське воєнізоване формування. Поряд з подібним до НГУ завданнями щодо забезпечення правопорядку під час масових заходів та ліквідація масових заворушень, румунські жандарми мають адміністративні права з накладування штрафів, приймати заяви від потерпілих, діють самостійно в окремих районах населених пунктів, проводять комплексні оперативно-профілактичні відпрацювання. Таким чином, реально займаються захистом прав і свобод громадян, не потребуючи при цьому допомоги поліції, через що не сприймаються населенням як суто військові.

Значну частину Румунської жандармерії складають мобільні підрозділи, які можуть діяти автономно на будь-якому напрямку, значно підвищена роль і права самостійно приймати рішення командирів ескадронів.

При цьому, одним з найактуальніших питань, яке потребує нормативного врегулювання, вважаємо є розширення прав НГУ, пов'язаних з адміністративним припиненням.

Ще одною неврегульованою проблемою для якісного виконання НГУ завдань є порядок і своєчасність надання дозволу на групове застосування заходів фізичного впливу, спеціальних заходів і вогнепальної зброї у конкретній ситуації. Досвід свідчить, що командири бояться брати відповідальність і приймати таке рішення, що суттєво впливає на ефективність виконання завдань. Тому для керівництва силами охорони правопорядку під час ліквідації масових заворушень, за вдалим досвідом Франції, пропонується введення інституту префектів, які безпосередньо знаходячись в місці виконання завдань, матимуть право письмово надавати дозвіл на застосування сили. Необхідно забезпечити їх відповідну підготовку спільно з командирами підрозділів сил охорони правопорядку. Це дозволить підвищити відповідальність органів державної влади і покращити демократичний цивільний контроль з боку суспільства. цілому достатньо для виконання завдань.

ЗМІСТ

<i>Ірина Дудко</i> . Д. Трамп: до питання про глобальну архітектуру безпеки за республіканську адміністрацію США	5
<i>Zdzisław J. Winnicki</i> . Stosunki międzynarodowe w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym i praktycznym.	8
<i>Василь Климончук</i> . Гібридна війна Росії проти України як виклик сучасній системі безпеки	10
<i>Лариса Лещенко</i> . Рішення Європейського суду з прав людини щодо жертв військових конфліктів на пострадянському просторі. Висновки для України	13
<i>Юрій Теміров</i> . Російська агресія проти України та актуальність саморефлексії Заходу	15
<i>Олександр Кучик</i> . Вибір моделі врегулювання російсько-українського збройного конфлікту: міжнародно-політичний аспект	18
<i>Renata Duda</i> . The U.S. strategy toward Ukraine and Russia. Foreign policy analysis (fpa) perspective.	21
<i>Михайло Мацяк</i> . Конфігурація сучасної міжнародної системи	22
<i>Ewa Jadwiga Lipińska, Zbigniew Rykiel</i> . Zarządzanie informacyjno-decyzyjne środowiskiem po polskiej stronie przygranicza z Ukrainą w warunkach transformacji systemu bezpieczeństwa międzynarodowego	27
<i>Роман Вовк</i> . Зростання витрат на оборону як індикатор напруженості у світі	28
<i>Ігор Тодоров</i> . Втілення євроатлантичного покликання через поглиблення співпраці з НАТО	32
<i>Софія Федина</i> . Гібридна агресія у трикутнику Московська федерація - Україна – Польща	36
<i>Artur Drzewicki</i> . Miejsce Ukrainy w polityce bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polski światło zmian geostrategicznych w regionie	40
<i>Юлія Дем'янчук</i> . Конфлікти в умовах глобалізації та особливості їх врегулювання	41
<i>Mirosław Habowski</i> . Ukraina a prognozy rozwoju stosunków chińsko - amerykańskich w pracach neorealistów amerykańskich	46

<i>Наталія Шаленна.</i> Конституційний референдум у Туреччині 2017 року: висновки для України	48
<i>Yuliya Lesyk.</i> Rosyjsko-ukraińska wojna informacyjna	51
<i>Iryna Kukharuk.</i> Dyplomacja kulturalna Ukrainy	51
<i>Оксана Кушта, Анета Лех-Дебера.</i> Україна і НАТО : перспективи і проблеми розвитку співробітництва на сучасному етапі	55
<i>Наталія Горін, Соломія Огінок.</i> Необхідність розвитку інноваційно-технологічної складової міжнародної екологічної	58
<i>Piotr Krzysztof Marszałek.</i> The Commander in Chief of the Armed Forces at the national security system of the Third Republic of Poland	62
<i>Бригіда Кужняк, Ігор Земан.</i> Внутрішньо переміщені особи, як проблема національного та міжнародного права	63
<i>Сергій Бєлай, Сергій Годлевський.</i> Урахування досвіду жандармерії Франції та Румунії для реалізації правоохоронних функцій національної гвардії України	66
<i>Tomasz Szyszlak.</i> Regulacje dotyczące policji w porozumieniach kończących wewnętrzne konflikty etniczne w Europie. Wnioski i rekomendacje dla Ukrainy	69
<i>Інна Погорелова.</i> Північнокорейська проблематика в американо-китайських відносинах: сучасні безпекові реалії	70
<i>Anna Uminska-Woroniecka.</i> Dyplomacja aktorów subpaństwowych: miast i regionów - studium przypadku Wrocławia i Dolnego Śląska, doświadczenia dla Ukrainy?	73
<i>Ористлава Сидорчук.</i> Соціальна безпека як домінанта національної безпеки держави	74
<i>Marcin Szydzisz.</i> Aspiracje Palestyńczyków we współczesnym świecie	77
<i>Maciej Mroz.</i> Ukraina i polska w obliczu nowych wyzwań w dziedzinie współpracy wielostronnej i bezpieczeństwa	78
<i>Ольга Близняк.</i> Східне партнерство: проблеми реалізації	79
<i>Michał Włodarczyk.</i> Perspektywy koncepcji Międzymorza we współczesnym systemie bezpieczeństwa Europy Środkowej.	83
<i>Marlena Janiga.</i> Zjawisko najemnictwa podczas wojny na Ukrainie	84

<i>Максим Прихненко.</i> Лідерський досвід Тоні Блера: можливості використання в реаліях української зовнішньої	84
<i>Наталія Пустова.</i> Проблеми співробітництва України з Міжнародним кримінальним Судом	87
<i>Іван Зельманович.</i> «Заморожені» конфлікти пострадянського простору: геополітичний аспект	92
<i>Наталія Павліха, Андрій Сицук, Ольга Тетерук.</i> Механізм впливу міжнародних економічних санкцій на національну економіку (на прикладі Російської Федерації)	95
<i>Роман Шипка.</i> Безпека в кіберпросторі	98
<i>Yuliia Sedliar.</i> A Conceptual Analysis of Economic Sanctions in Theory of International Relations	101
<i>Орест Гогоша.</i> Безпекова ситуація у Європі в контексті надання Україні безвізового режиму	105
<i>Александр Косов.</i> Взаимоотношения Республики Беларусь и НАТО: проблемы, достижения и перспективы	107
<i>Наум Сирота.</i> Глобальная турбулентность: реалии и перспективы	111
<i>Андрій Хімяк.</i> Безвізовий режим, як важливий фактор в подальшій інтеграції України до ЄС	114
<i>Тетяна Антонишин.</i> Сучасна система міжнародної безпеки у нових реаліях	118
<i>Олег Цебенко.</i> Позиція Республіки Литва стосовно російської агресії проти України	121
<i>Олеся Копчак.</i> Тенденція до гібридизації міжнародних відносин. Чи буде встановлений новий світовий порядок?	123
<i>Юлія Артюхова.</i> Безпека та права людини	125
<i>Ігор Іжнін.</i> Міжнародні конфлікти в структурі сучасних міжнародних відносин	128